

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีวิทยาการด้านเทคโนโลยีต่างๆเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้กับองค์กรต่างๆอย่างมากมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม สื่อและเทคโนโลยีต่างๆเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทกับชีวิตเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะไม่ว่าเราจะทำอะไรเราจะต้องพึ่งพาสื่อ และเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ล้วนส่งผลกระทบต่อ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก เนื่องจากเป็นสิ่งแวดล้อมตัวหนึ่งที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้าน ภาษาของเด็ก (Erickson, 1950:76-77) ประกอบกับกล้ามเนื้อของคนเรามีการเคลื่อนไหวตอบสนอง ต่อเสียงแบบอัตโนมัติตั้งแต่เป็นทารกในครรภ์อายุประมาณ 7 เดือน และหลังคลอดสมองก็พร้อมที่จะ ทำงานได้ทันที เนื่องจากเส้นใยสมองและระบบประสาททั้งหลายมีความพร้อมอยู่แล้ว ดังนั้น แค่เพียงสิ่งกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษา (คันสนีย์ จัตรคุปต์, 2543 : 35 -38)

Lee และ Rubin (1979 : 133) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาตามเกณฑ์อายุ โดยสังเขปดังนี้ อายุ 0 – 2 ปี จะเริ่มทดลองเล่นเสียง ทดลองใช้ริมฝีปาก ลิ้น สายเสียง กล่องเสียง ว่าถ้าทำให้ลมผ่านแล้วจะเกิดอะไรขึ้น และทดลองบังคับกล้ามเนื้อในการพูดต่างๆ จะเกิดการพูด คำแรกระหว่างอายุ 10 – 18 เดือน โดยปกติเด็กจะเริ่มใช้ประโยค 1 – 2 คำได้ แต่ยังไม่นิยมใช้ ภาษาท่าทางมาก และชอบที่จะทำเสียงสูงๆต่ำๆ

อายุ 2 – 5 ปี ใช้คำที่มีความหมายมากขึ้น ลักษณะการพูดเริ่มคล้ายผู้ใหญ่ ใช้ประโยค ยาวขึ้นและมีความหมายมากขึ้น มีความความซับซ้อนในการใช้คำ โดยเฉพาะช่วงอายุ 4 – 5 ปี

อายุ 5 – 7 ปี ใช้ประโยคที่มีความซับซ้อนเด่นชัด สามารถอธิบายหรือบรรยายเหตุการณ์ หรือรูปภาพได้มีความหมายมากขึ้น สามารถใช้การเชื่อมประโยคและอธิบายความคิดตัวเองได้

จะเห็นได้ว่าเด็กทุกชาติทุกภาษาจะมีลำดับขั้นของพัฒนาการทางภาษาอย่างเดียวกัน ซึ่งมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปไม่มีการข้ามขั้น แต่พัฒนาการจะเป็นไปอย่างสมดุลหรือไม่ เร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางร่างกาย และสภาพแวดล้อมหลายอย่างประกอบกัน เช่น สภาพที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การอบรมเลี้ยงดู และสัมพันธภาพทางครอบครัว (Hurlock, 1978:171) จากผลงานวิจัยของ Ducan et al. (1994 อ้างถึงใน Barbara et al., 2001:64) พบว่า ความยากจน ของครอบครัวมีผลต่อไอคิวของเด็ก และผลงานวิจัยของ Garrett et al. (1994 อ้างถึงใน Barbara et al., 2001:65) ก็ยังพบว่า อัตราส่วนระหว่างรายได้ในครอบครัวเพิ่มขึ้นจะทำให้สิ่งแวดล้อมใน ครอบครัวดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อ

พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก คือ การศึกษาของพ่อแม่ ขนาดของครอบครัว อายุ และเพศของเด็ก ซึ่งพบว่า เพศหญิงจะมีวงคำศัพท์มากกว่าเพศชายในทุกระดับอายุ

นักจิตวิทยาหลายท่านเชื่อว่า สิ่งแวดล้อมมีบทบาทต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กมาก นักจิตวิทยา กลุ่มนี้ ได้แก่ นักจิตวิทยา กลุ่มพฤติกรรมนิยม ซึ่ง Skinner เป็นผู้นำและพบว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดขึ้นโดยการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนอง มีการเสริมแรงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเพิ่มอัตราการพูดของเด็ก ถ้ามีการให้สิ่งเร้า การตอบสนอง และการเสริมแรงที่สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมแล้ว จะทำให้พฤติกรรมพูดของเด็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (Rosenberg และ Koplin, 1968:297) จะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กช่วงอายุ 0-6 ปี นั้นเริ่มจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กเป็นสำคัญ บุคคลที่อยู่รอบตัวเด็ก คือ ผู้เลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่ สมาชิกในครอบครัวจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษา และต้องกระตุ้นให้เด็กมีการตอบสนองทางภาษาอย่างสม่ำเสมอ และกว้างขวาง เด็กวัยนี้ต้องการพูดคุย ซักถามในสิ่งที่ตนพบเห็นด้วย ความอยากรู้อยากเห็น เลียนแบบการใช้ภาษา ต้องการแรงจูงใจปลุกเร้าให้รู้จักใช้คำพูดในการสื่อความหมายกับโลก นอกจากนี้เด็กยังเรียนรู้ภาษาจากสื่อประเภทต่างๆ โดยเฉพาะที่มีอิทธิพลมาก คือ โทรทัศน์ (ทีศนา แชมมณี และคณะ, 2536:107) ซึ่งสอดคล้องกับ Skinner ที่เชื่อว่า สิ่งแวดล้อมมีบทบาทต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กมากกว่าความสามารถของเด็กเอง เช่น ถ้าผู้ใหญ่ให้การเสริมแรงไม่เหมาะสม หรือน้อยเกินไป รวมทั้งภาษาของผู้ใหญ่ที่จะให้เด็กเลียนแบบไม่เพียงพอแล้ว ก็จะทำให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร (Rosenberg และ Koplin, 1968:297)

จะเห็นว่าสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษา ซึ่งการเรียนรู้ภาษาครั้งแรกของเด็ก จะเป็นการเรียนรู้วิธีการพูด โดยผลงานวิจัยของ Strang (1951:163) พบว่าภาษาพูดของเด็ก ระยะเวลาก่อนวัยเรียนจะพัฒนาก่อนระยะอื่นๆของชีวิต โดยผลงานวิจัยของ Mc Cathy (1960:447) อ้างถึงใน จุฑามาศ โฆษะปัญญา, 2534:3) พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการทางด้านภาษาช้าด้วยเหตุใดๆก็ตาม มักจะพบปัญหาทางด้านสังคมและสติปัญญาเพียงนั้น เพราะภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิด การเรียนรู้ภาษาของเด็กในระยะแรกเริ่มจะเป็นไปในลักษณะรูปธรรม คือ เรียนรู้จากสิ่งที่จับต้องได้ ยังไม่เข้าใจภาษาที่มีลักษณะนามธรรม (คันสนีย์ จัตราคุปต์, 2543 :37) ผลงานวิจัยของ พรทิพา ทองสว่าง (2527:22) พบว่า การใช้ภาษาพูดของเด็กมีความสำคัญ และมีผลต่อพัฒนาการทางด้านอื่นๆมาก ในการใช้ภาษาพูดนั้นเด็กจะใช้ภาษาพูดที่สื่อความหมายได้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพอย่างน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานความสามารถในการรู้จักใช้คำศัพท์ของเด็ก จำนวนคำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้จะส่งผลต่อภาษาพูดของเด็ก โดยผลงานวิจัยของ จันทิกา ลิ้มปิเจริญ (2524 :4) พบว่า คำมีความสำคัญต่อการพูดของเด็กอนุบาลมาก เพราะการพูดแต่ละครั้งต้องอาศัยคำมาเชื่อมโยงประติดประต่อกันเป็นกลุ่มคำ และเป็นประโยคในที่สุด ถ้าผู้ที่ใกล้ชิดเด็กได้ทราบพื้นฐานความสามารถในการใช้คำศัพท์ในการพูดของเด็ก ทั้งคำนาม คำกริยา

คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ ก็จะสามารถนำเทคนิค วิธีการต่างๆ มาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก อันจะส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การพูดยังมีอิทธิพลต่อการเขียนด้วย การใช้ถ้อยคำในการเขียนจะสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้จักและพูดได้ ดังนั้นความสำเร็จในการเขียนจึงขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการพูดเพราะเป็นกุญแจเปิดทางสู่ความคิด ความอองงามทางสติปัญญา การมีชีวิตในสังคม การปรับตัว และความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ ชัยพร วิชชาวุธ (2530 :231) ยังพบอีกว่า ภาษาเป็นปัจจัยในการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเด็กจะใช้ภาษาในการไต่ถามความสงสัยจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็ก คำถามจึงเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ของเด็ก

ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมทางภาษาให้กับเด็ก ครู ผู้ปกครอง ผู้ที่มีส่วนในการอบรมเลี้ยงดู และการจัดการศึกษาให้กับเด็ก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจ และทราบพื้นฐานทางภาษาของเด็กวัยนี้ เพื่อจะได้ใช้คำศัพท์ในการสื่อสาร และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา อันจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ซึ่งถ้าเป็นไปในลักษณะตรงกันข้าม คือ ครูสื่อสารกับเด็กโดยใช้คำศัพท์ที่ยากเกินความสามารถของเด็กก็จะทำเด็กไม่เข้าใจและเบื่อการเรียนในที่สุด

สำหรับในประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับคำศัพท์ของเด็กช่วงอายุ 4 – 5 ปี ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพื้นฐานความสามารถในการใช้คำศัพท์ชนิดต่างๆ อย่างละเอียด แต่จะเป็นการศึกษาพัฒนาการทางด้านคำศัพท์อย่างกว้างๆ เฉพาะกลุ่ม อาทิ จันทิกา ลิ้มปิเจริญ (2524) ศึกษาความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำศัพท์ของนักเรียนอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต เพ็ญจันทร์สุนทรอาจารย์ (2525) ศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กก่อนวัยเรียน จินตนา สุทธิจินดา (2522) ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านชนิดและสัดส่วนของคำของเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นฐานความสามารถในการใช้คำศัพท์แต่ละชนิดของเด็กวัย 4 – 5 ปี ถึงแม้ว่า เบญจมาศ ภูมิอมร (2529) โฉมศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (2520) และจุฑามาศ โสมะปัญญาธรรม (2534) จะศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าใจคำนามและคำกริยาแต่ก็เป็นข้อมูลที่ได้ทำการศึกษามานานแล้ว ประกอบกับยังมีการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้มีน้อย และไม่ครอบคลุมถึงชนิดของคำอื่นๆ อาทิ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน อันเป็นความรู้พื้นฐานในการใช้คำศัพท์ของเด็ก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้กับเด็กวัยนี้ที่จะต้องทราบจากผลการวิจัยของ Larrick (1958 : 51-52) พบว่างานหนักของครูอนุบาล คือ การนับจำนวนคำที่เด็กใช้สื่อความรู้สึกนึกคิดตามที่ตัวเองเข้าใจ นอกจากนี้เขายังได้อ้างถึงรายงานที่ได้จากการสังเกตเด็กอเมริกัน พบว่า เพียงระยะเวลาไม่กี่ปีคำที่เด็กอนุบาลนำมาใช้พูดได้เพิ่ม

จำนวนจาก 800 คำ เป็น 2000 คำ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวผู้ที่มีส่วนในการรับผิดชอบควรจะให้ความสำคัญกับการศึกษาพัฒนาการทางภาษาของเด็กอยู่ตลอดเวลา

ในอดีตประเทศไทยได้มีการศึกษาเกี่ยวกับคำศัพท์ชนิดต่างๆของเด็กวัยเริ่มเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2509 โดยกรมวิชาการได้สำรวจประมวลคำของเด็กวัยเริ่มเรียนในเขตพระนคร พบว่า จำนวนคำต่างๆรวม 1,618 คำ เป็นคำนาม 751 คำ คำกริยา 550 คำ คำวิเศษณ์ 255 คำ และคำอื่นๆ 62 คำ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในช่วงเวลานั้น แต่ช่วงระยะเวลา 36 ปี ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วิทยาการด้านเทคโนโลยีต่างๆพัฒนาขึ้นอย่างมากมายทำให้เด็กพบเห็นสภาพแวดล้อมใหม่ๆ และมีประสบการณ์ที่กว้างไกลขึ้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการใช้ภาษาของเด็ก ประกอบกับเด็กช่วงอายุ 4-5 ปี สามารถพูดได้ตอบให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ใช้คำคุณศัพท์ที่บอกลักษณะต่างๆได้ เช่น คุณศัพท์บอกสี ขนาด จำนวน ความรู้สึก ดี เลว สวย และใช้คำกริยาวิเศษณ์ เช่น เดี่ยวนี้ พุ่งนี้ เมื่อก่อนนี้ ที่นั่น ที่นี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้คำศัพท์ในด้านชนิดของคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน และการใช้คำนามชนิดต่างๆ 5 ชนิด คือ สามานยนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนามของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครในยุคโลกาภิวัตน์ว่าเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้คำศัพท์ 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน
2. เพื่อศึกษาการใช้คำนาม 5 ชนิด ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนาม ของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,175 โรงเรียน
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 2 ช่วง คือ ช่วงเช้าเวลา 08.30 – 11.00 น. โดยการสังเกตการพูดตามธรรมชาติของเด็กในกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมกลางแจ้ง และช่วงบ่ายเวลา 14.30 – 15.00 น. โดยการสังเกตคำพูดจากการใช้หนังสือภาพเป็นสื่อในการกระตุ้นการพูดของเด็ก

3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา

3.1 การใช้คำศัพท์ 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

3.2 การใช้คำนาม 5 ชนิด ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนาม ของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่แตกต่างกันในแต่ละโรงเรียนไม่ส่งผลต่อปริมาณการใช้คำศัพท์ของเด็ก เนื่องจากเด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการพูด ซึ่งผู้วิจัยบันทึกจากการสังเกตตามธรรมชาติตั้งแต่เวลา 08.00 – 11.00 น.

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการใช้คำศัพท์ หมายถึง การสังเกตและการวิเคราะห์จำนวนคำศัพท์ในด้านชนิดของคำ 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน และในด้านชนิดของคำนาม 5 ชนิด ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนามของเด็กอนุบาล โดยใช้แบบบันทึกคำพูดตามธรรมชาติในการสังเกตจากสถานการณ์ตามธรรมชาติของเด็กในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมกลางแจ้ง และจากสถานการณ์การใช้หนังสือภาพเป็นสื่อในการกระตุ้นการพูดของเด็กอนุบาลอายุ 4 – 5 ปี

หนังสือภาพ หมายถึง สื่อที่ใช้ในการกระตุ้นการใช้คำศัพท์ของเด็กในการบันทึกคำพูดของเด็กในสถานการณ์การใช้หนังสือภาพช่วงปลายเวลา 14.30 – 15.30 น. โดยคัดเลือกหนังสือภาพที่มีภาพสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ภาพวาดมีลักษณะเหมือนจริง มีสีสันสดใส จำนวนหน้าและขนาดของหนังสือภาพมีความเหมาะสมกับความสนใจของเด็ก ได้หนังสือภาพที่มีคุณภาพในการกระตุ้นการพูดจำนวน 4 เล่ม ได้แก่ คุณฟองพินหลอ ขอนหนูหลับน้อย หัวผักกาดยักษ์ และแมวซึ่กัวกับแม่มดตัวเล็ก

การใช้คำศัพท์ หมายถึง การพูดคำศัพท์ชนิดต่างๆของเด็กอนุบาล ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน จากสถานการณ์ตามธรรมชาติของเด็กในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรม

เสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมกลางแจ้ง และจากสถานการณ์การใช้หนังสือภาพเป็นสื่อในการกระตุ้นการพูดของเด็ก

คำศัพท์ หมายถึง ชนิดของคำ 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน

คำนาม หมายถึง คำที่เด็กใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ

คำสรรพนาม หมายถึง คำที่เด็กใช้เรียกแทนคำนาม

คำกริยา หมายถึง คำที่เด็กบอกอาการต่างๆของคน สัตว์ สิ่งของ

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่เด็กใช้ประกอบคำอื่นแล้วมีความหมายเปลี่ยนไป

คำบุพบท หมายถึง คำที่เด็กใช้นำหน้าคำนามหรือคำสรรพนามเพื่อเชื่อมคำให้

สมบูรณ์

คำสันธาน หมายถึง คำที่เด็กใช้เชื่อมข้อความให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน

คำอุทาน หมายถึง คำที่เด็กใช้แสดงถึงเสียงที่พูดออกมาในเวลาดีใจ เสียใจ

ตกใจ ประหลาดใจ

การใช้คำนาม หมายถึง การพูดคำนามชนิดต่างๆของเด็กอนุบาล ได้แก่ सामान्यनाम วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนาม จากสถานการณ์ตามธรรมชาติของเด็ก ในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมกลางแจ้ง และจากสถานการณ์การใช้หนังสือภาพเป็นสื่อในการกระตุ้นการพูดของเด็ก

सामान्यनाम หมายถึง คำที่เด็กใช้เรียกเป็นชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ และกริยาอาการทั่วไป

วิสามานยนาม หมายถึง คำนามที่เด็กใช้เรียกเป็นชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สถานที่ สิ่งของ

ลักษณะนาม หมายถึง คำนามที่เด็กใช้ทำหน้าที่ประกอบนามอื่น เพื่อแสดงรูป ลักษณะ ขนาด ของนามนั้นให้ชัดเจน

สมุหนาม หมายถึง คำนามที่เด็กใช้ทำหน้าที่แสดงหมวดหมู่ของ सामान्यनाम และวิสามานยนาม และคำนามที่เป็นชื่อสถานที่หรือองค์การต่างๆแต่สมมติให้เป็นบุคคล

อาการนาม หมายถึง คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์ ที่เด็กใช้นำหน้า คำว่า การ หรือ ความ

เด็กอนุบาล หมายถึง เด็กอายุ 4 ถึง 5 ปี ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ จากเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษาของเด็ก
2. กำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ของโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 428 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 38 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 709 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,175 โรงเรียน
 - 2.2 ตัวอย่างประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนอนุบาลทอฝัน (นามสมมติ) สังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนอนุบาลหมีน้อย (นามสมมติ) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และโรงเรียนอนุบาลน้องหนู (นามสมมติ) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 74 คน ได้จากการสุ่มตามลักษณะดังนี้
 - 2.2.1 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมเป็นจำนวน 3 ห้อง
 - 2.2.2 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก ห้องเรียนละ 4 คน เพื่อเป็นกรณีตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 12 คน
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกคำพูดตามธรรมชาติ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.1 ผู้วิจัยทำความคุ้นเคยกับเด็กแต่ละโรงเรียนก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือออกไปเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 5.1 ผู้วิจัยศึกษาเกณฑ์ในการวิเคราะห์ชนิดของคำ 7 ชนิด และชนิดของคำนาม 5 ชนิด แล้ววิเคราะห์คำพูดของเด็ก
 - 5.2 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกคำพูดตามธรรมชาติที่ได้จากการสังเกตในช่วงเช้าเวลา 08.30 – 11.00 น. และจากการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพในช่วงบ่ายเวลา 14.30 – 15.30 น. มาวิเคราะห์ลงในแบบวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ของเด็กอนุบาลโดยแยกตามชนิดของคำ 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน และแบบวิเคราะห์การใช้คำนามของเด็กอนุบาลโดยแยกตามชนิดของคำนาม 5 ชนิด ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนาม (ตามหลักภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร และกำชัย ทองหล่อ)

6. การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตามธรรมชาติและการใช้หนังสือภาพกระตุ้นการพูดของเด็ก
นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน โดยเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของเด็ก
2. นำคำที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวประยุกต์ใช้ในการแต่งหนังสือที่เหมาะสมกับ
ความสามารถและความสนใจของเด็ก